

Warszawa, 29 czerwca 2026 r.

Szanowny Panie Marszałku, Szanowne Panie Parlamentarzystki, Szanowni Panowie Parlamentarzyści,

Polacy właśnie rozpoczęli wakacje w warunkach jednej z najintensywniejszych fal upałów, jakie dotknęły nasz kraj w ostatnich latach. Prognozy meteorologiczne wskazują, że w wielu miejscach Polski temperatury przez kolejne godziny będą przekraczać 35°C, a noce nie przyniosą oczekiwanego i tak nam wszystkim potrzebnego ochłodzenia. Dla milionów osób oznacza to nie tylko dyskomfort, lecz także realne zagrożenie dla zdrowia.

Mieszkańcy miast szukają schronienia w klimatyzowanych pomieszczeniach, rodzice ograniczają aktywności dzieci na świeżym powietrzu, a seniorzy i osoby przewlekle chore trafiają do szpitali z powodu odwodnienia i przegrzania organizmu. W popularnych miejscowościach wypoczynkowych nad morzem, jeziorami i rzekami tłumy szukają ochłody, podczas gdy w wielu regionach kraju utrzymuje się niski poziom wód, będący skutkiem długotrwałej suszy. Rolnicy alarmują o stratach w uprawach, które przełożą się na wzrost cen żywności odczuwalny przez wszystkich obywateli.

To, czego doświadczamy na początku tegorocznych wakacji, nie jest pojedynczym epizodem pogodowym. Jest częścią długoterminowego trendu ocieplania się klimatu, którego konsekwencje środowiska naukowe opisują od wielu lat. Coraz częstsze i dłuższe fale upałów, przedłużające się okresy suszy oraz gwałtowne opady i nawałnice stają się trwałym elementem rzeczywistości społecznej, gospodarczej i przyrodniczej Polski.

Konsekwencje tych zmian są już widoczne. Rosną koszty energii potrzebnej do chłodzenia budynków, zwiększa się liczba hospitalizacji związanych z wysokimi temperaturami, pogarszają się warunki życia w gęsto zabudowanych miastach, a przyroda doświadcza coraz większej presji. Coraz częściej zagrożone są również podstawowe elementy bezpieczeństwa obywateli – dostęp do wody, stabilność produkcji żywności czy odporność infrastruktury na ekstremalne zjawiska pogodowe.

Chcemy przy tym podkreślić, że przyroda nie jest jedynie ofiarą kryzysu klimatycznego. Jest jednym z najbardziej skutecznych narzędzi obrony obywateli przed jego skutkami. Każdy hektar zniszczonego lasu, osuszonego torfowiska czy wyciętej alei starych drzew oznacza utratę naturalnych mechanizmów chroniących społeczeństwo przed skutkami suszy, upałów i powodzi, której nie zastąpi żaden fundusz odbudowy. Ochrona przyrody pozostaje najbardziej niedocenionym instrumentem polityki klimatycznej. Od lat ostrzegamy przed skutkami zaniechań w obu tych obszarach. Władze mają pełen dostęp do komunikatów Komitetu ds. Kryzysu Klimatycznego Polskiej Akademii Nauk¹.

Niestety, nadal nie widzimy działań politycznych odpowiadających skali zagrożenia.

Kolejne rządy zbyt długo odkładały decyzje dotyczące transformacji energetycznej i adaptacji do zmiany klimatu, podczas gdy obywatele, samorządy i przedsiębiorcy coraz częściej samodzielnie podejmują wysiłki zmniejszania emisji i dostosowywania się do nowych warunków.

¹ Komunikaty Komitetu ds. Kryzysu Klimatycznego PAN:
<https://klimat.pan.pl/kategoria/komunikat/komunikaty-komitetu/>

Wciąż brakuje spójnej, opartej na wiedzy naukowej strategii przygotowania Polski na coraz częstsze fale upałów, susze i gwałtowne opady. Brakuje systemowych działań chroniących mieszkańców przed przegrzewaniem miast, zwiększających retencję wody, wzmacniających odporność infrastruktury oraz wspierających społeczności najbardziej narażone na skutki zmiany klimatu.

Dlatego apelujemy o rozpoczęcie poważnej debaty parlamentarnej na temat sposobów ograniczania przyczyn kryzysu klimatycznego oraz przyspieszenia działań adaptacyjnych. **Pytamy: jakie działania podejmuje państwo, aby chronić obywateli przed skutkami zmiany klimatu wywołanej działalnością człowieka?**

Pierwsze dni tegorocznych wakacji pokazały, że problem nie należy do odległej przyszłości. Jest obecny tu i teraz – na ulicach naszych miast, w gospodarstwach rolnych, w szpitalach, w domach osób starszych i na terenach wypoczynkowych. Każdy kolejny rok zwłoki będzie zwiększał koszty społeczne, gospodarcze i środowiskowe.

Bez zdecydowanych działań trudno będzie zapewnić bezpieczną przyszłość obywatelom Polski. Jesteśmy otwarci na rozmowę i gotowi wspierać Państwa pracę nad mapą drogową dekarbonizacji i działań adaptacyjnych, zgodną z najnowszą wiedzą naukową.

Podpisali:

prof. dr hab. Piotr Skubała, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Nauk Przyrodniczych

prof. dr hab. Joanna Pijanowska, Uniwersytet Warszawski, Wydział Biologii

dr Mariola Zalewska, Uniwersytet Warszawski, Wydział Zarządzania

prof. dr hab. inż. Bogdan Jaroszewicz, Uniwersytet Warszawski, Wydział Biologii

dr Mateusz Tałanda, Uniwersytet Warszawski, Wydział Biologii

mgr Zofia Owczarzak, Uniwersytet Warszawski, Wydział Biologii

prof. dr hab. Szymon Malinowski, Uniwersytet Warszawski, Wydział Fizyki

prof. dr hab. Wiesław Banyś, Uniwersytet Śląski, Wydział Humanistyczny

dr Maria Waclawek, Uniwersytet Śląski, Wydział Humanistyczny

dr Małgorzata Orłowska, Uniwersytet Warszawski, Wydział Biologii

dr Magdalena Ochwat, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Humanistyczny

dr Agnieszka Błońska, Uniwersytet Śląski, Wydział Nauk Przyrodniczych

dr Łukasz Trembaczowski, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Nauk Społecznych

prof. dr hab. Leszek Marynowski, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Nauk Przyrodniczych

prof. dr hab. Barbara Tokarska-Guzik, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Nauk Przyrodniczych

dr Anna Batorczak, Uniwersytet Warszawski, Uniwersyteckie Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym i Zrównoważonym Rozwojem

dr hab. Anna Orczewska, prof. UŚ, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Nauk Przyrodniczych

dr hab. Justyna Tymieniecka-Suchanek, prof. UŚ, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Humanistyczny

dr hab. Mariusz Kistowski, prof. UG, Uniwersytet Gdański, Wydział Nauk Społecznych, Zakład Badań Krajobrazu i Kształtowania Środowiska

prof. dr hab. Andrzej Elżanowski, Uniwersytet Warszawski, Wydział Artes Liberales

dr hab. Marta Wrzosek, Uniwersytet Warszawski, Ogród Botaniczny

dr Katarzyna Bielińska, Uniwersytet Warszawski, Wydział Filozofii

dr hab. Krzysztof Świerkosz prof. UWr, Uniwersytet Wrocławski, Wydział Nauk Przyrodniczych

prof. dr hab. Adam Rostański, Uniwersytet Śląski, Wydział Nauk Przyrodniczych

dr Anna Kujawa, Polskie Towarzystwo Mykologiczne

dr Andrzej Czech, UrsaBio Dezinfor Lab

dr hab. Magdalena Popowska, prof.ucz.

dr Jakub Rok, Uniwersytet Warszawski, EUROREG

dr inż. Andrzej Kepel, Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody "Salamandra"

prof. dr hab. Piotr Dawidowicz, Uniwersytet Warszawski, Wydział Biologii

dr hab. Przemysław Chylarecki, Muzeum i Instytut Zoologii PAN

dr Katarzyna Niedźwiecka, Uniwersytet Warszawski, Wydział Biologii

dr hab. Beata Gola, prof. UJ; Uniwersytet Jagielloński, Wydział Filozoficzny

dr hab. Monika Mętrak, Uniwersytet Warszawski, Wydział Biologii

dr hab. Aldona K. Uziębło, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Nauk Przyrodniczych

dr Małgorzata Kowalik-Olubińska, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Wydział Nauk Społecznych

Mikołaj Iwan, Uniwersytet Warszawski, Wydział Biologii

dr hab. Adrianna Raczkowska, Uniwersytet Warszawski, Wydział Biologii

dr Lech Buchholz, Polskie Towarzystwo Entomologiczne (Regionalny Konserwator Przyrody w Kielcach)

prof. dr hab. Marcin Zych, Ogród Botaniczny Uniwersytetu Warszawskiego

dr. Andreas Buehler, Uniwersytet Warszawski, Wydział Biologii

dr Małgorzata Snarska-Nieznańska, Fundacja Code for Green

dr hab. inż. Radosław Barczak, Wydział Chemii, Uniwersytet Warszawski

Michał Kochanowski, Szkoła Doktorska Nauk Ścisłych i Przyrodniczych, Uniwersytet Warszawski

dr Paulina Sobiesiak-Penszko, Instytut Strategii Żywnościowych Grunt

dr Marcelina Zimny, Uniwersytet Warszawski, Wydział Biologii

dr Ewa Borzęcka, Uniwersytet Warszawski, Wydział Biologii

dr hab. Radosław Stachowiak, Uniwersytet Warszawski, Wydział Biologii

prof. Andrzej Olubiński, Wyższa Szkoła im. Pawła Włodkowica w Płocku

dr hab. Izabella Franiel, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Nauk Przyrodniczych

dr hab. Bogdan H. Chojnicki, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

dr Ewelina Ziemińska, Uniwersytet Warszawski, Wydział Biologii

dr hab. Małgorzata Kamińska, Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku, Kolegium Studiów Pedagogicznych i Wychowania Fizycznego

prof. dr hab. Małgorzata Gaj, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Instytut Biologii Biotechnologii i Ochrony Środowiska

prof. dr hab. (prof. emeryt. UG) Małgorzata Latałowa, Katedra Ekologii Roślin, Instytut Biologii, Uniwersytet Gdański

dr Iwona Dembicz, Uniwersytet Warszawski, Wydział Biologii

dr hab. Agnieszka Kompała-Bąba, prof. UŚ, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Instytut Biologii, Biotechnologii i Ochrony Środowiska

dr hab. Renata Michalak, prof. UAM, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

dr hab. Magdalena Ślawska, prof. UŚ, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Nauk Społecznych

prof. dr hab. Jolanta Tambor, Uniwersytet Śląski, Wydział Humanistyczny, Szkoła Języka i Kultury Polskiej

mgr Magdalena Nowak, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Szkoła Języka i Kultury

Polskiej UŚ

mgr Paulina Pawlik, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Szkoła Języka i Kultury
Polskiej UŚ

mgr Lalita Prasad Baishy, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Humanistyczny,
Szkoła Języka i Kultury Polskiej UŚ

mgr Katarzyna Gryniewicz, Szkoła Doktorska Uniwersytetu Śląskiego

dr Ewa Półtorak, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Humanistyczny
Uniwersytetu Śląskiego

dr Andrzej Kassenberg, Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju

dr Agnieszka Tambor, Uniwersytet Śląski, Instytut Nauk o Kulturze

dr Barbara Morcinek-Abramczyk, Uniwersytet Śląski, Szkoła Języka i Kultury
Polskiej

mgr Alina Nowicka, Uniwersytet Śląski, Szkoła Języka i Kultury Polskiej

Marika Tylkowska, Uniwersytet Śląski, Wydział Humanistyczny

prof. dr hab. Beata Gabryś, Uniwersytet Zielonogórski, Instytut Nauk Biologicznych

prof. dr hab. Grzegorz Gabryś, emerytowany profesor nauk biologicznych

dr Joanna Godawa, Uniwersytet Śląski, Wydział Nauk Społecznych

prof. dr hab. Bernadeta Niesporek Szamburska, honorowy profesor Uniwersytetu
Śląskiego, Interdyscyplinarne Centrum Badań nad Edukacją Humanistyczną w UŚ

dr Bogdan Ogrodnik, Uniwersytet Śląski, Wydział Humanistyczny

dr Iwona Wendreńska, Uniwersytet Śląski, Wydział Nauk Społecznych

dr. hab. Paulina Kramarz, prof. UJ, Uniwersytet Jagielloński, Wydział Biologii

dr hab. Dobrosława Wężowicz-Ziółkowska

dr Wioletta Hajduk-Gawron, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Instytut Polonistyki

dr hab. Zbigniew M. Karaczun, profesor SGGW, Katedra Ochrony Środowiska i
Dendrologii SGGW

dr Zbigniew Bohdanowicz, Ośrodek Przetwarzania Informacji Państwowego Instytut
Badaczy, Laboratorium Interaktywnych Technologii

dr hab. Agnieszka Kwiatkowska, Instytut Studiów Politycznych PAN

dr Justyna Sarnowska-Wilczyńska, Wydział Nauk Społecznych w Warszawie,
Uniwersytet SWPS